

Literatuuronderwijs: broodnodig

Sinds de invoering van de Tweede Fase, tien jaar geleden, lezen VWO'ers nog maar twaalf boeken voor Nederlands. HAVO'ers blijven steken op acht. Het minder lezen is inmiddels een trend. Uit een onderzoek van Nienke de Vries voor Stichting Lezen blijkt namelijk dat studenten in 1975 nog 4,6 uur per week lasen en dat dit in 2000 al was gedaald na 1,5 uur. En dat terwijl lezen juist zo belangrijk is.

Ronald Plasterk (minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) maakt zich zorgen over deze ontwikkeling. Tijdens de Boekenweek in maart pleitte hij voor klassikaal literatuuronderwijs. Ook Erick van Schooten, werkzaam als opdrachtonderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam en gepromoveerd tot doctor in de Letteren aan de Rijksuniversiteit Groningen, beweert dat literatuuronderwijs de negatieve trend van minder lezen onder jongeren kan tegengaan. Er moet in het voortgezet onderwijs dan ook meer ruimte komen voor inspirerend literatuuronderwijs.

Verbeteren van taalvaardigheid

Ten eerste draagt literatuur bij aan het verbeteren van taalvaardigheid. Erick van Schooten bevestigt dit en geeft aan dat leerlingen die veel lezen, een grotere woordenschat hebben. Tevens zijn deze leerlingen beter in begrijpend lezen. Deze vorm van lezen is weer van belang voor alle schoolvakken en daarmee automatisch dus ook voor de schoolprestaties.

Literatuur is dus broodnodig omdat lang niet alle leerlingen op dit moment functioneel kunnen lezen. Dick Schram, hoogleraar Literatuurwetenschap aan de Vrije Universiteit, zegt hierover het volgende: "Op dit moment kan acht tot tien procent van de leerlingen van de basisschool niet functioneel lezen. Dat betekent dat ze brieven van de overheid, bijsluiters bij medicijnen en artikelen in de krant niet goed of helemaal niet begrijpen. En ja, als je moeite hebt om die teksten te lezen dan doe je het op een gegeven moment niet meer met als gevolg dat je leesvaardigheid nog slechter wordt. Dat is een vicieuze cirkel die bijdraagt aan de tweedeling in de samenleving en die naar mijn mening alleen kan worden doorbroken door scholieren al in een vroeg stadium te laten lezen."

Verbreding voor andere vakken

Ten tweede is literatuuronderwijs een verbreding voor andere vakken. Niet alleen Nederlands, maar ook vakken als geschiedenis, aardrijkskunde en maatschappijleer pikken hun graantje mee. Voor geschiedenis ontwikkel je bijvoorbeeld historisch besef. De kans om dankzij literatuur te leren over het verleden is veel groter dan met films, die vaak niet overeenkomen met de werkelijkheid en die lang niet zo divers en uitlopend zijn als alle boeken. Ook maatschappijleer komt meer dan voldoende aan bod, denk aan eerwraak, zelfmoord, bedrog of liefde. "Je hoeft het zelf niet allemaal mee te maken om te weten hoe het voelt, je kunt er over lezen", zoals Aleid Truijens, redacteur en columnist bij de Volkskrant, dat eens zo mooi zei.

Oog op de toekomst

Ten derde is daar het oog op de toekomst. Als je zelf geen literatuur leest blijft je ontwikkeling achter, en niemand wil natuurlijk achterlopen qua ontwikkeling. Marc Verboord, gepromoveerd aan de Universiteit van Tilburg voor zijn onderzoek naar de invloed van literatuur in het onderwijs, kwam met de volgende conclusie: "Nederlanders zijn in de afgelopen decennia steeds minder tijd aan het lezen van boeken gaan besteden. Met name jongeren lezen steeds minder. De bezorgdheid over het leesgedrag van adolescenten is vooral een zorg voor de toekomst: het blijkt namelijk dat als adolescenten van nu weinig lezen, zij dat als volwassenen van morgen evenzeer zullen doen.

Erick van Schooten geeft aan dat je, wanneer je de situatie omdraait, hetzelfde ziet. Wanneer leerlingen in hun jeugd veel lezen, blijven ze naarmate ze ouder worden ook lezen. Daarnaast blijven ze positief staan tegenover het lezen van fictie.

Kortom, dankzij literatuuronderwijs zorg je voor een goede basis van je ontwikkeling. Je verbetert je taalvaardigheden en leert ook meer over andere vakken als geschiedenis, aardrijkskunde en maatschappijleer. Zorg dat je je eigen ontwikkeling, en straks die van je kinderen, niet in de weg staat. Kies ook voor meer ruimte voor literatuuronderwijs, want dat is broodnodig!